

Anmälan mot Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Uppsala kommun angående handläggningen av ett ärende om klagomål på sanitära olägenheter

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 13 juni 2007, framförde Hemslöjdens samfällighetsförening, Byalaget Nántuna södra, klagomål mot Miljö- och hälsoskyddsnämnden respektive Gatu- och trafiknämnden i Uppsala kommun avseende besvarande av skrivelser. Klagomålen mot gatu- och trafiknämnden handlades i JO:s dnr 2691-2007. Av anmälan och bifogade handlingar framgick i huvudsak följande avseende klagomålen mot miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Samfällighetsföreningen hade den 15 februari 2005 skrivit till miljökontoret med förslag på åtgärder för att minska olägenheter på grund av det stora beståndet av kajor och skator på kommunens mark i Nántuna. Kommunen hade per telefon meddelat att ärendet utreddes vidare. Föreningen hade därefter skickat en skrivelse i ärendet till miljökontoret den 13 mars 2006 och påmint om svar i ett brev den 23 maj 2006. Kommunen hade den 31 maj meddelat att ansvaret för ärendet låg hos fritids- och naturkontoret. Föreningen påminde åter miljökontoret om svar den 21 januari 2007. Skrivelserna hade inte besvarats.

Utredning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Uppsala kommun anmodades den 19 juni 2007 att ge in utredning och yttra sig över handläggningen av skrivelserna den 15 februari 2005, den 13 mars och den 23 maj 2006 samt den 21 januari 2007 från Hemslöjdens samfällighetsförening. Nämndens yttrande, som inkom till JO den 11 september 2007, hade i huvudsak följande innehåll.

Enligt 7 § förvaltningslagen (1986:223) skall varje ärende där någon enskild är part handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten efter-sätts. I detta ligger även att ärendet inom rimlig tid skall avslutas genom någon form av beslut. Innebörden av beslutet avgörs av omständigheterna i det enskilda fallet. Anledningen till den långa handläggningstiden var att miljö- och hälsoskyddsnämnden initialt inte kunde konstatera någon olägenhet, men att ärendet ändå kunde utredas närmare beträffande vilka åtgärder som kunde vidtas för att minska risken för olägenheter från fåglarna. Efter att ärendet sedermera överlämnades till fritids- och naturkontoret borde miljö- och hälsoskyddsnämnden tagit ett formellt beslut av

denna innebörd och underrättat föreningen. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beklagar att så inte har skett.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden medger också att kontorets tjänstemän brustit i serviceskyldigheten genom att inte – trots påstötningar om svar – kontakta föreningen. Bevakningen av äldre oavgjorda ärenden är en viktig uppgift inte bara för handläggarna på förvaltningen, utan också för nämnden själv, då det ligger i nämndens ansvar att se till att ärenden inte blir för gamla innan de slutligt avgörs. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har infört rutiner på förvaltningen att regelbundet följa upp pågående ärenden med några månaders mellanrum för att inte ärenden på liknande sätt skall bli liggande under längre tid.

Till yttrandet fogades en utredning avseende handläggningen av skrivelserna. Utredningen, som var undertecknad av miljödirektören AA, hade bl.a. följande innehåll.

Av ärendet framgår att Hemslöjdens samfällighetsförening, i brev som inkom till miljökontoret den 18 februari 2005, anmärkte på att de boende runt kullarna mellan Bonadvägen och Brodyrvägen, Nántuna, i Uppsala kommun upplevt sanitära olägenheter i form av nedsmutsning och oljud nattetid p.g.a. stora flockar av kajor och skator som befunnit sig i slånårsbuskarna på kullarna och i närbelägen skogs-dunge. Föreningen föreslog i brevet att en första åtgärd borde vara att klippa ner och minska omfånget av slånårsbuskarna.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fann anledning att inleda ett s.k. tillsynsärende i enlighet med 34 § andra stycket i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och därvid närmare utreda om olägenheterna samt vad som kunde åtgärdas.

Den 29 april 2005 ringde föreningens nyvalda ordförande upp tjänstemannen och beskrev ånyo problematiken samt föreslog skyddsåtgärd och nedklippning av buskarna. Ansvarig tjänsteman avsåg att utreda saken närmare och i maj 2005 genomfördes en inspektion av tjänstemannen tillsammans med en kollega från miljökontoret. Man konstaterade bl.a. ett tiotal skator och att slånårsbuskarna runt träden var mycket höga samt att några av dem stod nära bostadshuset på Brodyrvägen. Ansvarig tjänsteman skrev därför, den 8 juni 2005, ett brev till handläggare på kommunens fritids- och naturkontor och beskrev föreningens klagomål samt att frågan rörde slånårsbuskarnas utbredning. Parkskötsel skulle därför kunna vara en lämplig skyddsåtgärd, som utifrån 2 kap. 3 § miljöbalkens regler bl.a. kan förebygga och motverka olägenhet för människors hälsa. I brevet önskades svar om vilka åtgärder som planerades för att återkoppling skulle kunna ske till Hemslöjdens samfällighetsförening.

Fritids- och naturkontoret vidarebefordrade klagomålet till kommunens förvaltning för teknik och service som därefter utförde vissa parkskötselåtgärder, bl.a. klipptes de buskage som låg närmast de boende på Brodyrvägen. Vidare kontaktades föreningen den 23 september 2005, av ansvarig tjänsteman på miljökontoret som uppgav att hon avsåg att lämna föreningens kontaktuppgifter till kommunens ansvarige för viltvård, så att dessa parter kunde diskutera åtgärder för att förebygga och minska problemen från kajorna. Miljökontoret tog kontakt med viltvård den 28 september 2005.

Den 23 mars 2006 skrev föreningen ett nytt brev till kommunens miljökontor. I brevet redogjordes för att olägenheterna ökat under hösten och vintern 2005-2006. Brevet vidarebefordrades av miljökontoret till kommunens fritids- och naturkontor eftersom de åtgärder som kunde vidtas låg inom denna förvaltnings ansvarsområde. Den 29 maj 2006 inkom ett nytt brev från föreningen i vilket man ville ha information om när svar från miljökontoret kunde väntas. Ansvarig handläggare kontaktade föreningen den 31 maj 2006 och meddelade att ärendet låg hos fritids- och naturkontoret för vidare åtgärd.

Vid miljökontorets regelbundna genomgång av pågående ärenden konstaterades den 20 december 2006 att fritids- och naturkontoret inte återkommit. Eftersom det vid

den tidpunkten knappast var aktuellt med åtgärder mot fåglarna gjordes samma dag en minnesanteckning att ärendet skulle tas upp till våren.

Den 23 januari 2007 inkom ett nytt brev från föreningen med förfrågan när svar kunde väntas. Miljökontoret kontaktade den 25 juni 2007 fritids- och naturkontoret som avsåg att göra en ny inspektion av slånjärbuskaget. Den 26 juni tillskrevs föreningen om svaret från fritids- och naturkontoret. Den 3 juli 2007 inkom svar från föreningen och kommunens viltvårdare, som också skulle göra en bedömning av omfattningen av fågelbeståndet, kontaktades. Den 5 juli återkom kommunens viltvårdare med förslaget att föreningen kontaktar dem ang. åtgärder och samma dag meddelades föreningen detta skriftligt.

Föreningen kommenterade remissvaret.

Bedömning

Enligt 26 kap. 3 § miljöbalken utövar den kommunala nämnd som fullmäktige bestämmer tillsyn över bl.a. miljö- och hälsoskyddet enligt 9 kap. miljöbalken, med undantag för sådan miljöfarlig verksamhet som kräver tillstånd. När någon vänder sig till en kommunal nämnd i dess egenskap av tillsynsmyndighet och begär ett ingripande mot en olägenhet som anmälaren anser sig drabbad av uppkommer ett ärende hos myndigheten.

När ett ärende är anhängiggjort hos en myndighet åligger det myndigheten att verka för att ärendet drivs framåt och avslutas. Det är inte godtagbart att lägga ansvaret för ett klagomålsärendes fortsatta handläggning på någon av parterna. Tillsynsmyndigheten är skyldig att vara aktiv genom att bl.a. utreda inkomna anmälningar om missförhållanden samt följa upp vidtagna åtgärder. Ett anhängiggjort ärende ska alltid avslutas genom ett formligt beslut av något slag. Förutom beslut varigenom myndigheten i sak avgör ärendet förekommer avskrivnings- och avvisningsbeslut. Det beslut som myndigheten meddelar kan anmälaren som regel överklaga om det kan anses ha gått honom eller henne emot.

Enligt 4 § andra stycket förvaltningslagen (1986:223) ska frågor från enskilda besvaras så snart som möjligt.

Efter att samfällighetsföreningen i februari 2005 hade vänt sig till miljö- och hälsoskyddsnämnden med klagomål på sanitära olägenheter orsakade av fåglar på kommunens mark, inledde nämnden ett tillsynsärende. Nämnden genomförde en inspektion och kontaktade fritids- och naturkontoret angående förslag på åtgärder för att minska olägenheterna. Efter att föreningen åter skrivit till miljökontoret den 13 mars 2006 om ökade olägenheter vidarebefordrade nämnden skrivelsen till fritids- och naturkontoret. I maj 2006 inkom ett nytt brev från föreningen. Nämnden meddelade då föreningen att ärendet låg hos fritids- och naturkontoret för vidare åtgärd.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har i sitt remissyttrande uppgett att ärendet överlämnades till fritids- och naturförvaltningen.

Nämnden har uppenbarligen ansett att föreningens klagomål gav anledning att kräva åtgärder enligt 2 kap. 3 § miljöbalken av kommunen såsom markägare och

därför kontaktat fritids- och naturförvaltningen för parkskötsel. En sådan åtgärd medför emellertid inte att nämnden inte längre har kvar sitt ansvar för handläggningen av tillsynsärendet. Det åligger fortfarande nämnden i enlighet med det nyss sagda att, om så inte redan har skett, driva fram ärendet till beslut. Nämnden skulle självklart också ha besvarat föreningens skrivelser tidigare än vad som skedde.

Ärendet avslutas med den kritik som ligger i det sagda.